

Protokol rozhovoru mezi Kuzněcovem a Smrkovským

Přítomni byli: Červoněnko, J.A.Čerkasov, I.taj.ambasády Kaigl,
gen.taj.parlamentu Ing. Adámek, ved.odd.pro mez.styky

ke schůzce došlo 11.9.1968

Smrkovský:

Vítám Vás a věřím, že náš rozhovor přispěje k tomu, aby vysvětlil co nám leží na srdci a také k tomu, že naše zájmy jsou totožné. Chtěl bych Vás poprosit, abyste mi sdělil, jestli chcete, aby tento rozhovor byl veden podle protokolárních formalit, nebo zda-li to má být rozhovor mezi komunisty.

Kuzněcov:

Nejsem diplomatem. Jsem zvyklý hovořit s přáteli jen o tom co si opravdu myslíme a domníváme se, že se tímto způsobem lépe dohovíme. Děkuji Vám, že jste si našel čas, abyste mě přijal. Chci Vám tlumočit pozdravy ss. Brežněva, Podgorného, Kosygina a dalších členů politbyra. Naši vedoucí představitelé se toho času velmi zabývají tím, jak se vytváří poměr mezi našimi bratrskými zeměmi. Vycházejí ze základních předpokladů, že vztahy mezi našimi bratrskými státy se mají ubírat směrem, který odpovídá našim národům, socialismu a komun. hnutí a které má posílit protimpérialistické síly. Naše přátelství má pevné základy. Neexistuje síla, která by je mohla narušit. Vznikalo a sílilo po dlouhou dobu. Je naším jediným cílem, aby naše přátelství se ještě více upvnilo. V současné situaci naši ved. osobnosti se snaží nedat příležitost silám, které by nás chtěli rozdělit. Vyřešit všechny otázky, které by napomáhaly naší spolupráci. Domnívám se, že bychom se měli hlavně zabývat prací obou našich stran v Mc kvě. To by mělo být základem našeho dalšího snažení. Měli bychom především se snažit o to, jak v dané situaci napomáhat výstavbě socialismu a uskutečnění našich hlavních cílů. Naší generální linií by měla být dohoda, které bylo dosaženo v Moskvě a hlavně dokumenty z 23. a 26.8. Chtěl bych podtrhnout, že v tom vidím jediný možný kurs. Jde o to, aby úsilí vyvinuté v Moskvě nepřišlo nazmar. Musíme začít na široké základně posílit důvěru a spolupráci. Nezasťírám, že naše vedoucí osobnosti jsou zneklidněny některými jevy a skutečnostmi od 26.8. Chtěl bych se těmito jevy zabývat tak, jak je vidí s. Brežněv a jiní. Po 26.8. bylo přikročeno k určitým opatřením ke splnění protokolu a komuniké. To jsou první kroky. Ale mezi těmito kroky jsou jevy, které u nás vyvolávají obavy. Pokládám za nutné, abych Vás na ně upozornil. Hovořil jsme již se s. Dubčekem, Černíkem a Svobodou. Když se vrátila naše delegace z Moskvy, tyto soudruzi předstoupili před lid a hovořili o těchto jednáních. Někteří soudruzi vystupovali tak, že volali lid ke splnění těchto dohod. Vystoupení předsedy NS Smrkovského po návratu z Moskvy však neodpovídalo přijatým protokolům a to tak, že mohlo být posloužit k zostření situace. Plénium ÚV KSČ kooptovalo mnoho nových členů a rozšířilo presidium ÚV KSČ. Naši vůdové toto nečekali. Jsou překvapeni, že to s nimi nebylo projednáno. Mají obavy, zda nové složení ÚV a předsednictva zmobilisuje národ a stranu pro plnění protokolu. Obáváme se, že někteří soudruzi chápou plnění protokolu jen formálně. Tisk a rozhlas vyvolávají určité nálady, z nichž se dá usuzovat, že strana ještě rádně nevede. Na Slovensku je situace příznivější, díky Husákovi. Ale ani na Slovensku nejme spokojeni se způsobem jak píše tisk. Ještě není vidět, že by ÚV vydával direktivy ke splnění moskevských protokolů. Máme dojem, že hlavní otázky, na kterých jsme se dohodli se obcházejí. Věnuje se místo toho otázkám /pozornost/, které neslouží splnění dohod a vyvolávají nepřátelské nálady. Nelze říci, že orgány ~~státní~~ masové propagandy již mají kádry, které by byly schopny uskutečnit linii protokolu. V tomto směru bylo uděláno ještě příliš málo.

Jako příklad cituji týdeník, který by uvořejněn po 26.8. /s.Smrkovský sděluje, že tento týdeník byl již zastaven/. Hlavní problém se zde vidí v odchodu vojsk. Čs.soudruzi přece také říkají, že odchod vojsk je poslední etapou normalisace a teprve výsledkem normalisace. Proto by měla být pozornost zaměřena hlavně na otázky normalisace. Příliš se zdůrazňují materiální škody. Činí to i Rudé Právo. Naši vedoucí představitelé jsou tím překvapeni. Uvádějí se přehledné cifry. Rozšiřuje se i legenda, že SSSR snížil dodávky. To už vůbec neodpovídá skutečností a uvádí to lidi v omyl. Vysvětlili jsme to v Pravdě, že naše ~~na~~ dodávky byly zvýšeny, hlavně pokud se týká zemního plynu, ropy a železné rudy. O tom by se také mělo psát v Československu. Vyvolává to dojem, jako byste chtěli uměle podtrhnout, že SSSR nese vinu na Vašich těžkostech. Ve zprávě Rudého Práva o zasedání předsednictva KSČ se říká, že nenormální situace byla vyvolána přítomností cizích vojsk. To neodpovídá moskevským protokolům. Znamená to, že stavíte otázku na hlavu. To nám nepomáhá, naopak zostřujete situaci. Stále se ještě vyskytují nepřátelské činy protisov.vojákům. Lidé odmítají spolupráci. My netrváme na široké spolupráci, my se spokojíme s normálními kontakty. Vyдали jsme rozkaz, aby naši vojáci nezvedali příčinu k zostření vztahů. Ale i Vaše stranické orgány sledují takovou nepřátelskou linii. I když Vaše obyvatelstvo je ochotno navázat styky, je mu vyhrožováno a lidé jsou za to trestáni. To neodpovídá dohodě. Prostředky masové propagandy stále vyzvedají heslo jednoty. Toto heslo je samo o sobě dobré, ale je nutno vysvětlit o jakou jednotu vlastně jde, s kým a za jakým cílem. Toto heslo nelze pojímat nezarxisticky. A nám se zdá, že v této konkrétní situaci by mohl nepřítel toho hesla využít. Také kriminální elementy by se mohly toho hesla chopit. Ještě jsou stále síly, které vystupují proti socialismu a proti přátelství s námi, za rozchod s námi a za heslo neutrality /s.Smrkovský uvádí, že NS toto heslo ihned odmítlo/. V polském tisku však přesto bylo tvrzeno, že parlament CSSR toto heslo o neutralitě podporuje. My víme, ale my jsme skutečně viděli hesla, žádající neutralitu. Nyní je nutno bojovat proti imperialismu, který se snaží toto vše využít. Máme mnoho důkazů od vedoucích činitelů USA, NSR a Anglie, kteří by vítali odtržení ČSSR a kteří by udělali vše, aby dosáhli tohoto cíle, právě metodou "neutrality" CSSR. Čs.tisk nebujuje proti tomu a ani se nezmiňuje o těchto úkladech imperialismu. Také se příliš hovoří "ostarých metodách". I toto by mohly antisoc.síly využít. Kom.strana mobilisuje lid k bdělosti a dělá jakoby neexistoval třídní boj. I Vás by měl př svědčit fakt že jak NSR tak i USA je nespokojeno, protože se jejich plány nevyřily. Dělá nám starost také otázka vztahu k SSSR. Je málo informací o kontaktech s SSSR. Tyto kontakty zamrzly. Naši vedoucí činitelé se sn.ží je znovu navázat a to na úrovni strany a mezi parlamenty i na úrovni společenské, produkčně-technické a kulturní. Ptáme se s podivem, proč se nerozvíjejí vztahy mezi našimi městy, mezi ~~kom. stranami~~ ~~kom. stranami~~ nimiž přece existuje družba. Musí nastat mnoho vztahů, diskusí a vysvětlujících rozhovorů, co možná v největším počtu. Jistě si vzpomínáte na rozhovor se s. Brežněvem, který vyslovil naději, že moskevské dohody najdou nejen širokou podporu NS, ale také i jeho souhlas. Jestliže nepůjdete touto cestou, může to m. n. e. d. o. z. í. r. n. é. d. ů. s. l. e. d. k. y. To znamená: Zostření situace které by napomáhalo jen našim nepřátelům. Naši soudruzi vědí o va. autoritě a vědí, že byste mohl podstatně přispět ke splnění doho. My jsme také rozhodnutí udělat vše, co je v našich silách.

s. Smrkovský :

Jsem funkcionářem dělnického hnutí a žádný diplomat. Ve svém věku chci zůstat tím, čím jsem byl celý život. Že to podtrhuji má svůj význam. Jsem si toho vědom a říkám to také veřejně lidu, že se nenaučím mít dvojitou tvář. Nechci konkrétně uvádět ~~konkrétně~~ kdo má dvojitou tvář, ale nemyslím tím soudruhy sovětské. Mít dvojitou tvář neodpovídá našemu charakteru. Formulujeme své názory tak, jak je cítíme, při čemž by se různí lidé vyjádřili jinak. To jsem chtěl říci úvodem. Vzpomínám zde rozhovoru ~~mně~~ se soudruhy Brežněvem, Kosyginem, Podgorným u příležitosti setkání v Moskvě v budově ÚV, kam jsem byl p ř i v e d e n . S. Brežněv tehdy řekl, že není vhodná doba, aby se zjišťovalo kdo zavinil danou situaci. Naše diskuse k této otázce by byla nekonečná. Sdílím tento názor. Dnes není doba zda to co se stalo se stát muselo a proto o tom nechci hovořit. Bylo by však nepoctivé, kdybych svůj názor zamlčel. Můj názor je, že se to stát nemuselo. Naše vlastní možnosti zlikvidovat to, co Vás znepokojilo nebyly zdaleka vyčerpány. Do dneška opakují některé noviny soc. ~~států~~ bratrských zemí stálá tvrzení o kontrarevoluci. Máme 30.000 ozbrojených komunistických dělníků lid. milice. Tato milice by byla sama schopna rozbít každý pokus kontrarevoluce. Kromě toho máme armádu a další ozbrojené složky. Tímto uzavírám tuto otázku a domníváme se, že bychom měli přenechat budoucnosti, aby tato záležitost posoudila v klidnější atmosféře. Prosím abychom se k tomuto tématu již nevraceli. /s. Kuzněcov vyjadřuje souhlas/.

Jsem si vědomi toho, že naše rozpory a názorové rozdíly na otázku, kdo je v právu nemohou být řešeny silou. To by byla katastrofa. Nás je jen 14 milionů a vás 230 milionů. Takové řešení nepřichází v úvahu a to nejen z technických důvodů, ale i z rozumových. Nám nic jiného nezbyvá než dosáhnout dohody a snažit se hovořit stejným jazykem. Naše ústavní orgány - NS, vláda a hlavně strany jsou jsou rozhodnuty splnit mosk. protokoly. To se ovšem nemůže stát z jednoho dne na druhý. Jsem přesvědčen, že tomu rozumíte. Můžete být toho názoru, že by to mohlo jít rychleji. My se domníváme, že by ~~mně~~ se leccos dalo urychlit, ale přesto potřebujeme určitý čas. Psychologie národa se nemůže změnit z jednoho dne na druhý. Opakuji, že protokoly budeme plnit. I já je budu plnit. Je mi známo, že s. Brežněv a politbyro nebyli s mým projevem spokojeni. Jsem toho názoru, že jsme svému lidu se museli vyzpovídat ze svých pocitů, abych ještě mohl pracovat jako funkcionář dělnického hnutí a jako mluvčí lidu. Nemohl jsem a také jsem nechtěl hovořit řečí diplomata. To si mohl dovolit prezident republiky, I. tajemník a ministerský předseda. Já jsem musel říci vše, co jsem měl na srdci, aby lid věděl, že s ním udílím stejnou bolest. Náš lid nám věří. To realita těchto dnů. Po určité době naše osobní autorita bude muset přecházet na orgány, které my reprezentujeme. Ale nyní chce lid vědět hlavně náš názor. A podle něj se také řídí. Má proto své důvody. I v budoucnosti sehraje otázka ~~maximální~~ autority svou úlohu, ale to je v této souvislosti nepodstatné. O svém vystoupení před svým lidem jsem vás chtěl podat zprávu a jestliže budu mít možnost, chtěl bych o něm hovořit i s dalšími sovět. soudruhy. Když jsem byl p ř i v e d e n do Moskvy, řekl jsem s. Kosyginovy, že bude dělat politiku podle zásad socialismu a v souladu s míněním našeho lidu. Jestliže náš lid nebude srozuměn s naší politikou, jestliže nám nebude rozumět, pak odejdu. Dnes si se svým lidem rozumím a jsem rozhodnut splnit se svým lidem to, co jsem podělal. Jsem 38 let členem KSC, které jsem věnoval svůj celý život. Sov. svaz byl mým druhým domovem. Chci svůj život skončit na této cestě. Můžeme mít na rozličné otázky rozličné názory, zejména v otázce politiky, ale jeden musí druhé respektovat. ÚV NSČ koptoval 80 nových členů a doplnil řady předsednictva. Starý ÚV byl jedním důvodem

proto, co se stalo, protože v něm je velký počet členů, kterým nikdo z lidu nevěří. To byl důvod k nedůvěře a k útokům ze stran mas.sděl.prostředků.

Tito lidé byli označeni jako skupina s. Novotného. Jde o lidi, na které nikdo nedává a proto nelze očekávat, že by na schůzích mohli prosazovat stanovisko strany.

Jako příklad bych chtěl uvést tajemníka KSČ pro střední Čechy, Němce, který nám byl již při posleších vložkách vnučen jako poslanec Novotným. Je mnoho takových a dalších příkladů. Aby ÚV opět získal autoritu, aby mohl uskutečňovat politiku strany, museli jsme kooptovat další členy. Tito byli řádně zvoleni na okresních a krajských konf. strany. Jsou to komunisté, kteří splní to, na čem jsme se dohodli. Za to osobně ručím. Totéž platí pro předsednictvo strany.

Jsme zneklidněni tím, protože někteří členové byli vyloučeni z předsednictva, např. s. Indra. Máme 84.000 podpisů z Gottwaldova, v toto okrese kandidoval s. Indra. Podobně je to se s. Kolderem a dalšími.

Máme 4.500 rezolucí, mezi nimi takové, které jsou podepsány 80.000 lidmi. Dávám Vám k dispozici svou kancelář, abyste si s tlumočnickem tyto rezoluce mohl prohlédnout. Pak jistě pochopíte v jaké obtížné situaci jsme. / s. Sarkovský ukazuje haldy rezolucí/. Víme, že nikdo nepůjde na schůze, kde by vystupovali tito lidé. Přesto nemůžeme očekávat, že by oni mohli prosazovat naši politiku. Myslím si, že byste měli více informací o nás než dosud. Z naší strany Vám dáváme vše k dispozici. Přesto tisk bratrských států již 14 dní tvrdí, že je u nás 40.000 kontrarevolucionářů. Tato myšlenka se zrodila ve Vídni a tisk ji opakuje, aniž by se přesvědčil o její správnosti.

Důsledek byl, že 16.000-20.000 našich lidí opustilo ČSSR ze strachu před represáliemi, nebo se nevrátilo. Jsem přesvědčen o tom, že prohlášení v našem tisku způsobí, že většina se až na jednotlivé případy vrátí. Chtěl bych hovořit o otázce, o které se s. Kuzněcov nezmínil. 28. říjen je 50. výročí ČSSR. Toho dne NS přijme změnu státotvárného uspořádání mezi Čechy a Slováky. Tím se zabýval sjezd kom.str. Slovenska. Jestliže dojde k této proklamaci, je nutné, aby se také sešli zástupci českých komunistů. Je proto nutné svolat sjezd české komunistické strany. Signatáři mosk. protokolů, hlavně s. Svoboda, Dubček, Černík a já, ale také Špaček a další, jakož i nynější předsednictvo ručí za to, že sjezd kom.str. české se neodchýlí od politiky /by se ??/, která byla schválena ÚV KSČ. To je důležitá věc. Je naší povinností, jako soudruzi, abychom si o tom otevřeně pohovořili.

Já osobně budu toto stanovisko vždy zastávat, protože mám jak ústavní ale i morální ~~povinn~~ povinnost vůči českému národu. Přestože byly tendence odložit sjezd kom.str. Slovenska ukázalo se, že tento sjezd splnil očekávání. Není pochyb o tom, že toto bude i v případě českých komunistů. Pokud jde o sdělovací prostředky známe Vaší kritiku. V pátek přijmeme nový zákon. Pokládal jsem to za svou osobní povinnost pozměnit původní návrh, který byl uložena vládou. Zavedeme předběžnou cenzuru. Jednal jsem již s ústavním výborem a chci také hovořit se zástupci tisku. Pokud se objevují články, které nejsou v souladu s moskev. protokoly, pokládejte to za přechodný jev, který v několika dnech zmizí. Pro nás to není snadné, protože naši novináři nám ukazují jak se o nás píše v novinách jiných zemí. Nepravdy urážejí naše city. Jestliže my uděláme všechno možné v otázce tisku, žádáme aby to také udělali i druzí. Proč píše polský stranický tisk Tribuna lidu nepravdy o našem NS. V pátek chceme zaslat dipl. cestou parlamentu polskému dopis, ve kterém chceme vyličit pravý stav věci. Domníváme se, že poslanci nemohou mlčet, pokud o nás budou publikovány nepravdy. Co se týče pobytu armád v ČSSR, nechápal jsem mosk. protokol tak, že by půl milionu vojáků mělo opustit republiku teprve až vše bude normalisováno. Tato otázka patří do kompetence naší vlády.

Myslím, že budeme sotva schopni vysvětlit našim lidem, že je nutné, aby v naší malé zemi bylo půl milionu vojáků 5ti států var.paktu, když my sami máme 240.000 vlastních vojáků. To se nám zdá v rozporu s vojenskou logikou. Opakuji, že to je záležitost vlády, která ale své stanovisko bude muset předložit Nár. shromáždění. Jsem přesvědčen, že vláda dosáhne s pěti státy přijatelné řešení tohoto problému. Jestliže existují jiné problémy, pro pobyt těchto vojsk, nemohu k nim zaujmout stanovisko, protože tyto důvody neznám.

Hovoří-li se o setkání v Drážďanech, musím na to poukázat, že jsem tehdy nebyl členem předs. ÚV KSČ.

Chápu mosk. dohody tak, že by vojska měla odejít po etapách a ne tak, že by zde měla zůstat dlouhou dobu. Otázku škod řeší naše vláda, která jí předloží v pátek NS. Na této schůzi budou také projednány poslední mosk. dohody, o kterých vím, že byly pozitivní. Tvrzení, že SSSR zadržuje dodávky, nejsou podstatná.

Staré vztahy k našim vojákům jsou velmi vážnou otázkou. Bratrské vztahy mezi našimi národy se utužovaly 100 let a k SSSR 50 let. Nebylo by poctivě zaměřet, že tyto vztahy utrpěly velikou škodu. Řekl jsem to již v Moskvě za méně příjímavých podmínek. Budeme muset oboustranně učinit mnoho, abychom dosáhli nových kontaktů.

Naše mladá generace, která z vlastních zkušeností nepoznala ani kapitalismus, ani nacistickou okupaci, nyní zažila to, co se stalo. Obě strany budou muset vynaložit mnoho taktu. Řekl jsem již generálu Ogarčerovi dva dny po svém návratu z Moskvy, že by bylo záhodno vyčkat pořádání přátelských a kulturních podniků dva až tři měsíce, aby se city našeho národa nejitřily. I kdybychov v tomto směru chtěli něco podniknout, byl by výsledek z cela opačný. Musíme pochopit psychologii a náladu lidu. Nikdy jsme nepochybovali o tom, že jsme s vámi spjati osudově a budeme se snažit tyto vztahy dále rozvíjet.

Známe však psychologii našeho národa lépe než vy - Proto chceme navazovat kontakty až tehdy, za dnešní nálady pomínou. Chceme podniknout pozitivní kroky, o kterých budeme informovat náš lid v pátek, abychom vytvořili podmínky k normalizaci. I když budeme paralyzovat negativní jevy potřebujeme určitou dobu. Násilím nic nedosáhneme. V souvislosti s heslem neutrality jsme se báli, že k tomu heslu se mohli přiznat jen nepřátelské elementy. Vy však přecenujete jejich váhu a význam, my na druhé straně je nepodcenujeme. Víme však jak si pomoci. Kdybychom měli v úmyslu použít policejních metod, mohli jsme je likvidovat jedním rázem. My je však likvidujeme bez policejních metod. Víme, že dojde k diferenciaci. Zbavíme se pravic. orientovaných sil. Půjdou ale také staré dogmatické a sektářské elementy, které jsou stejně nebezpečné. Pokládáme tyto levé dogmatiky, bývalé náhledovníky Novotného za stejně velké nebezpečí, které ohrožuje stranu. Budeme si dávat pozor na oba extrémy, protože víme, že oba ohrožují politiku strany, kterou chceme realizovat.

Doporučujeme vám, abyste navštívil některý závod. Tam se můžete přesvědčit o tom co je jednota. Dělnická třída, rolníci, inteligence se ztotožňují s politikou kom. strany a jsou pro jednotu se soc. zemími přes to vše, co se stalo.

To není jednota nacionalistická. Jestliže si to někdo myslí, je na omylem. Kom. strana ještě nikdy neměla tolik autority a síly jako dnes. Jednotlivé nacional. hlasy, které byly vyvolány tím co se stalo, nejsou dnes jádrem problému. Jsem si jist, že se o tom přesvědčíte, jestliže zde zůstanete delší dobu. Heslo neutrality bylo NS rozhodně odmítnuto. Budeme rozvíjet kontakty na všech úrovních. NS má 298 poslanců, za 200 z nich ručím. To stačí aby se uskutečnila politika, která odpovídá zájmům naší republiky, našim vztahům k SSSR a mosk. protokolům. NS sehraje takovou úlohu, kterou od něho žádá naše strana. V otázce kádrů nepřipustíme pronásledování těch, kteří nás

pronásledovali v 50. letech. Za to ručím. Myslím, že tito lidé by měli odejít z veřejného života a jít jinam. Jsou možnosti v mezinár. organizacích a v dipl. službě. Pro kom. stranu jsou to "mrtvé duše". S. Červoněnko to ví. S. Indra měl stát v čele revolučního tribunálu a postavit nás 21. srpna před soud. Tak nám to bylo řečeno. Nechceme se matit, ale náš lid nemůže pochopit proč ho máme dále šržet. Lidé říkají, že to je na výslovné přání Moskvy. Včery byly ještě u nás obavy, že v souvislosti s přítomností NKVD dojde v ČSSR k masovému zatčení. O tom se také hovořilo včera v Moskvě. Jsem přesvědčen, že tyto obavy zmizí a že i zde dojde k normalisaci. Předpokládám, že jistě víte, že se u nás od 50. let událo mnoho nepravdělností, že se nahromadila nespokojenost a nevyřešené problémy a že toto vše v lednu vyvěřelo napovrch. Byly týdny, ve kterých vedení strany nemělo dost času, aby všechno urychleně upokojilo. V tom je také příčina, proč docházelo k určitým jevům. Bylo nám jasné, že leden přišel v hodině dvanácté. Ještě v Čierné jsme byli přesvědčeni, že všechny problémy vyřešíme. Jestliže chcete rozumět naší situaci, musíte si být vědom toho, jak to u nás před lednem vypadalo. Ve věznicích bylo více než 30.000 nevinných lidí. Nevinní byli popraveni. Vy v ČSSR jste tento problém řešili v r. 1956, a byl taky řešen v jiných zemích. U nás byl lid oklamán a předstíralo se, že vše je vyřešeno. Na závěr své odpovědi opakuji, že nemám v úmyslu mít ve všem stejný názor. To vám říkám zcela poctivě. Nechci mít dvojitou tvář. Ale to co jsem podepsal splním se souhlasem svého lidu.

s. Kuzněcov:

Jsem vám vděčen, že jste mi tak otevřeně vysvětlil, jak vy se díváte na otázky, které před námi stojí. Chtěl bych vás co nejdéle poslouchat, abych lépe porozuměl co se u vás odehrává. Vyše vývody mi pomáhají lépe rozumět situaci. Přesto mám ještě některé poznámky k určitým bodům, o kterých jste se zmínil.

Souhlasím s vámi, že dnes není vhodná doba a že by to neodpovídalo společným zájmům, abychom se dnes zabývali otázkami historie. Musíme akceptovat mosk. protokoly jaké jsou a přemýšlet jak je nejlépe realizovat. To je stanovisko našeho politbyro. Máme svůj vlastní názor o příčinách 20. srpna, která byla pomocí pro čsl. lid.

Kdybychom o tom chtěli diskutovat, nemuseli bychom dojít ke stejnému názoru.

Žádáte od nás, abychom brali ohled na tempo normalisace. Víme, že poměry jsou kopířované a že různé faktory hrají svou roli a chápeme vaše potíže. Děláme si jen starosti, že by vývoj mohl jít jiným směrem. Nám se zdá "že by vlak mohl změnit směr jízdy"

s. Šarňovský:

Ve jménu naší strany vám říkám "NĚT".

s. Kuzněcov:

Vítám toto prohlášení. Myslím však, že v politickém boji nezáleží vždy jen na úmyslu, ale také na tom, kam nás činnost objektivně zavádí. Naše obavy vyvěrají z faktů a my se domníváme, že jsou oprávněné. Je nutno přejít ke splnění mosk. protokolů. Říkám to, abyste těmto faktům věnoval větší pozornost. Co se týká sdělovacích prostředků - v novinách jsou vzbuzovány pocity nepřátelství vůči sovětským vojákům.

Zaměstnanci rozhlasu a televize, kteří se zabývali rpotisovětskou a antisocialistickou propagandou jsou stále ještě na svých místech. Naši vedoucí funkcionáři jsou překvapeni, že již 20. a 21. srpna pracovaly tajně rozhlasové vysílače. Nezaznamenáváme žádné opatření proti těmto lidem, kteří jsou ještě na svých místech. Kádrově jsou rozhlas a televize pošpiněny.

s-Červoněnko:

Proč neuveřejnil váš tisk dopis starých dělníků Vítkovických železáren Kl. Gottwalda ?

a. Smrkovský:

O tom jsme nic nevěděli. Vše rádi uveřejníme v Rudém Právu.

s. Kuzněcov:

Nesouhlasím s tím, jak se zachází s těmi, kteří nás podporovali. Zaznamenali jsme, že byl učiněn nátlak na příslušníky sekretariátu ÚV KSČ, kteří po 31. srpnu zůstali v budově ÚV. Tito lidé by měli být pochváleni. My však slyšíme, že mají být propuštěni. Co se týče podpisů, znám to z vlastní zkušenosti. Víím, že i u nás v těžkých dobách byli nespokojeni dělníci a že byly dokonce organizovány i stávky. Důvody proto lze najít v tom, že strana špatně pracovala. My se ptáme, kdo organizuje tyto podpisové akce? Neznám s. Indru, ale je možné položit otázku, zda někdo má zájem na tom podkopávat jeho autoritu? To je otázka, která ve mně vyvolává určité pochybnosti. S. Šervoněnko zná s. Indru a Koldera. S. Bilak přece také podporoval kure po lednu aktivně a byl stejně jako Indra proti Kovotnému. K otázce přítomnosti vojsk musím, aby bylo zabráněno nedorozumění říci toto: Politbyro vychází z protokolu také v otázce odchodu vojsk. To samozřejmě souvisí s normalizací. K otázce kontaktů jsme oba stejného mínění. Je nutno je vybudovat. Ve vaší zemi vzniká dojem, že SSSR si přeje návrat k poměrům za Novotného.

a. Smrkovský:

Nikdo u nás nic takového nevyšle, to se vyzvedává ve všech mých projevech.

s. Kuzněcov:

Vítám ujištění, že NS má alespoň 200 poslanců, kteří pohlíží na protokoly jako na bázi řešení všech otázek. Přál bych si, aby jich bylo 200.

a. Smrkovský:

Ne by to nevěřilo, protože nikdo by tomu nevěřil. Já si myslím, že je 200 více než 296. Mám dojem, že jste hovořil o otázce vysílačů se zvláštním hlasem. Chtěl bych prohlásit, že naše oficiální organizace Svazarm a Lidové milice mají přes 2.000 vysílačů. Tyto vysílače nejsou ilegální. Lid. milice jsou ozbrojenou silou strany. Dosud nikdo nenašel ilegální vysílače. Nevím, jestli máte nějaké fakta. Ještě k otázce kádrů: co se děje říci tomu, že já jako předseda NS a jako člen předs. strany jsem se dozvěděl o vstupu vojsk varš. smlouvy až po té, když tento vstup již byl dokonán, kdežto Indra, Kolder, Jakeš o tom již věděli den před tím. O tom máme důkazy. "To by měl někdo vysvětlit".

Co se týče Koldera: Ví se zvláště na Ostravsku, kde působil, že jde o demoral. alkoholika, který nemůže být pokládán za poctivého člověka. V čele KSČ nemůže být demoralisovaný člověk. Mohl by ovšem pracovat někde jinde, kde to není na závaži. Na závěr chtěl bych říci, že by nebylo poctivé prohlásit, že bychom ve vešm byli stejného mínění. Byl bych rád, kdybyste se o skutečnou situaci při delším pobytu v ČSSR mohl sám přesvědčit.

a. Kuzněcov:

Mám stejné přání. Musíme si vyměňovat názory, abychom si lépe rozuměli. Chtěl bych přece ještě jen podotknout, že jsem překvapen proč vaše bezpečnost 20. srpna nedostala za úkol zabývat se otázkou vysílačů.

a. Smrkovský:

V té noci naši nejvyšší představitelé přestali vládnout.

s. Kuzněcov:

Teď, ale zase vládnou.

a. Smrkovský:

Stojíme sotva na nohou. Mějte pochopení, ^{ne} můžeme všechno řešit najednou

S. LUZHNECOV:

Na závěr bych chtěl říci, že naše politbyro vás chce pomoci a že
chce vám porozumět vaší situaci.

